

Hvad er et af grundproblemerne i den danske EU-debat og har været det lige siden 1972, i ganske særlig grad selvfølgelig efter 1986, da debatten for alvor tog fart? Jo, det er, at unions-tilhængerne altid over for befolkningen har benægtet, at Unionen er et føderalistisk projekt, der har som formål at skabe en forbundsstat. Det har man altid benægtet over for den danske befolkning, fordi man godt vidste, at den danske befolkning ikke ønsker at tage del i dette projekt, og derfor har man bestridt det og benægtet det over for befolkningen og i stedet hævdede, at der var tale om et begrænset samarbejde, hvor vi altid kan sige nej, som daværende statsminister Poul Schlüter sagde i sin tid, da han mente, at Unionen var stendød.

Problemet er, at hvis der skal være ærlighed og dybde og seriøsitet i unionsdebatten i fremtiden, bliver tilhængerne nødt til at erkende deres ansvar for det projekt, de har kastet os ud i, og så skylder de efter min opfattelse befolkningen at forklare, hvordan og efter hvilke principper en føderalistisk statsmagt, en forbundsstat skal opbygges. Er det efter den amerikanske model f.eks.? Er det den amerikanske forfatning, man ønsker at arbejde frem imod, så landene får hver to pladser i et førstekammer, mens befolkningerne er repræsenteret proportionalt i et andetkammer?

Der er i øvrigt nogle magtbalancer mellem delstaterne og forbundsstaten i USA. I modsætning til hvad tilfældet er i EU-unionen, har de amerikanske delstater nogle rettigheder, som de ikke kan fratages, og som er skrevet ind i forfatningen, men det har vi ikke i Den Europæiske Union. Her er det Unionen, der bestemmer, hvilke beføjelser der skal lades tilbage til nationalstaterne.

Jeg havde egentlig forestillet mig, at det var alle disse helt grundlæggende ting, SF havde ønsket at diskutere, for det er jo vitale spørgsmål for vores fremtid: Skal vi bo i en vesteuropæisk forbundsstat, og efter hvilke principper skal en sådan forbundsstat indrettes? Men den diskussion er det umuligt at få, fordi unionstilhængerne ikke tør tage den. De tør ikke sige, at lovgivningsmagten skal ligge i Europa-Parlamentet, selv om det er den eneste logiske løsning, hvis man vil have en union, at lovgivningsmagten skal ligge dér, hvor vælgerne har indflydelse. Men det tør de naturligvis ikke, for det ville være det samme som at indrømme, at det er en føderation, man arbejder for.

Indtil unionstilhængerne vil tage deres ansvar alvorligt og melde ud om, hvordan dette projekt skal indrettes, i stedet for at bruge al tiden på at fylde befolkningen med bortforklaringer om, at de skam nok skal respektere undtagelserne, indtil de falder én efter én – lige så længe vil unionsdebatten ikke blive præget af seriøsitet og grundlæggende demokratisk ånd. Det skal så også være en opfordring og en udfordring fra min side til unionsmodstanderne om at gå i gang og tage den debat.

Jeg synes naturligvis, det er en ærlig sag at være føderalist; det har jeg dyb respekt for. Der er mange i USA, der synes, at USA har en god forfatning, og det er jo en ærlig sag. Men jeg ønsker det ikke. Jeg ønsker ikke at være med i en føderation, men jeg ønsker at få at vide, hvilken form for statsmagt, jeg kommer til at leve under, hvis jeg taber kampen.

Hvis vi går ned på det lidt mere konkrete plan, ser vi, at i Danmark har vi ifølge grundloven en magtdeling mellem den udøvende og den lovgivende magt. Det er ikke tilfældet i Unionen, her flyder det sammen. Man overlader i stigende grad lovgivningsmagten til bureaukraterne i Bruxelles, og hvordan skal vi forholde os til det problem? Det spørgsmål havde jeg også regnet med der var kommet nogle svar på i dagens debat. Enhedslisten har tidligere fremlagt forslag vedrørende det problem, men fra flertallets side blev der ikke gjort noget ved det.

Vi har det problem, at en stor del af lovgivningsprocessen i EU – den del, som stadig ligger i Ministerrådet og ikke er overladt til bureaukraterne – sker på lukkede møder, hvor de afgørende forhandlinger foregår på den måde, at dørene lukkes, og man forbereder erklæringer i al hemmelighed. Der er masser af den slags problemer af praktisk art, som vi har forsøgt at få gjort noget ved. Men der er ikke gjort noget ved dem, og jeg havde egentlig håbet, det havde været forespørgernes hensigt, at vi skulle tage fat om dem i dag.

Men hvad er det i stedet endt med? Jo, det er endt med en dagsorden, som jo indeholder nogle positive henvisninger til nogle krav om øget åbenhed; det skal jeg blankt anerkende. Meget af det er ganske vist noget, som allerede har været fremført, men det skal da ikke spolere min glæde over, at man stadig fører det frem.

Enhedslisten ville sagtens have kunnet støtte dagsordenen, hvis den ikke havde indeholdt en bekræftelse af hele det forhandlingsmandat, regeringen fik af et flertal i Folketinget i decem-